

Nytt om gammelt

Juni 2012 – Nr. 2/12

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Busstur til historiske Ringsaker lørdag 7. juli

Lørdag 7. juli arrangerer historielaget busstur til våre naboer i sør. Ringsaker og Brøttum har mye å by på og dette blir en dagstur som passer for alle. Bussen kjører gjennom et fantastisk vakkert landskap. Vi får innblikk i den lokale historien, smaker på lokal mat, og hvis været blir fint, kan vi nyte noen vakre hageanlegg.

Turen går via den gamle Kongevegen, en gammel ferdselsåre som har mye historie å fortelle. Første stopp blir på Monssveen gård med sitt nye gårdsysteri. Her vil bonden orientere om husmannsvesenet i området og fortelle om krigshandlingene i denne delen av Ring-

saker i april dagene 1940. Gårdsysteriet vil være åpent for kjøp av lokalproduserte oster og andre godbiter.

Turen går videre til Sveinhaug gård på Ringsaker, der vertinnen vil servere noe å bite i, samt fortelle om restaureringen av denne gamle gården. Ingeborg Sørheim er nominert til den nasjonale kulturlandskapsprisen og har restaurert gårdsanlegget både inne og ute.

Turen blir avsluttet med en omvisning i Ringsaker kirke fra år 1152 med et utrolig fint kirkeinteriør og en eksepsjonell altertavle.

Så sett av denne lørdagen og bli med på en trivelig dagstur til Ringsaker!

PRAKTISK INFORMASJON:

Lørdag 7. juli 2012.

Buss fra Lurhaugen kl. 10.00, tilbake ca. kl. 16.00.

Turen koster kr. 280 pr. person for medlemmer av historielaget og kr. 350 for deltakere som ikke er medlemmer.

Har du spørsmål angående turen, ta kontakt med Grethe Borgen.

BINDEND PÅMELDING

innen 1. juli til Grethe Borgen tlf. 99535880
e-post:

kjellhmoe@gmail.com

Ingeborg Sørheim har fått priser og mange godord for måten hun har tatt vare på Sveinhaug gård i Ringsaker. Deltagerne på historielagsturen besøker Sveinhaug på turen 7. juli.

Kirsten Andberg fortsetter som leder i historielaget

Årsmøtet i Fåberg og Lillehammer Historielag ble holdt 25. mars 2012 på Bjørns Kro. Rundt 50 personer hadde møtt fram. Fra styret møtte Kirsten Andberg, Terje Moringen, Roar Torgersen, Thorstein Hernes og Inger Elisabeth Fryjordet.

Terje Moringen presenterte et detaljert regnskap for 2011. Det ga et godt resultat på grunn av godt boksalg. Medlemskontingenten for 2013 ble uforandret, fortsatt kr.150,-.

Kari Brennum presenterte valget med forslag til neste års styrerepresentanter.

Kirsten Andberg ble gjenvalgt som

leder for 2012. I styret sitter Inger Elisabeth Fryjordet, valgt for 2012, Terje Moringen, gjenvalg for 2012-2013. Roar Torgersen var ikke på valg. Grethe Borgen nytt styremedlem, valgt for 2012-2013.

Varamedlemmer: Thorstein Hernes valgt for 2012, og Jan Gunnar Nyfløt valgt for 2012.

Sigvart Ulven ble gjenvalgt som revisor for 2012. Valgkomite: Torbjørn Dahl, Truls Strand og Jette Homb (ny).

Etter årsmøtet ble det servert kaffe og eplekake med krem.

Historielaget hadde også denne

gangen et utvalg bøker som ble solgt under møtet.

Hattestad-manuskriptet er nå i sin helhet lagt ut på nett. Det er kommet mange gode tilbakemeldinger på det.

Høydepunktet denne gangen var bildekavalkade fra *Låt og Leik* på Maihaugen i 1968, kommentert av Kirsti Krekling og kong Olavs signingsreise i 1958, kommentert av Helge Rønning. Opptakene var gjort av fotograf Hans T. Løkken og stilt til disposisjon for historielaget av hans datter Karin og svigersønn Helge Bøe. Smalfilmmaskinist var Kristian Hosar.

Mange ber historielaget om hjelp

Fåberg og Lillehammer Historielag får stadig henvendelser om slekt, gardsnavn, bygninger og historiske begivenheter. Vi forsøker å hjelpe så godt vi kan, og får god hjelp av våre medlemmer og venner utenfor laget.

Her tar vi med noen eksempler på spørsmål vi har fått den siste tiden:

– Jeg er på jakt etter historien til Storgata 55 i Lillehammer.

● Her kunne vi henvise til flere artikler i årbøkene.

– Finnes det en bok om "Vis-Knut" hvor det fremkommer opplysninger om rosemaleren Ingebrigt Iversen?

● Spørsmålet ble sendt videre til en rosemalereksperter på Lillehammer.

– Vi er fire landskapsingeniørstudenter som skriver en oppgave hvor vi analyserer forskjellige anlegg, blant annet i historisk perspektiv. Vi tar for oss Søndre Park og Lillehammer kirkegård.

● Her kunne vi vise til flere grundige artikler i årbøkene.

– Har vært på nettsidene til historielaget og sett at det finnes ei årbok som omhandler utvandringen til Amerika fra Fåberg og Lillehammer. Håpet er at jeg

gjennom boka kan finne ut litt mer om min slekt som emigrerte fra Fåberg i 1867.

● Årboka er sendt.

– Håper å få kontakt med etterkommere etter noen eldre sportsutøvere, spesielt Reidar Ødegaard som fikk bronse på 18 km under vinter-OL i 1928 i St. Moritz.

● Datterens navn og telefonnummer er oversendt takket være Per R. Bærøe.

– Arbeider med en roman hvor hovedpersonen reiser til Lillehammer i januar 1955. Vil gjerne ha opplysninger om Park-kafeen, Banken, hvor lå kinoen. Ønsker også noen bilder fra byen på den tiden.

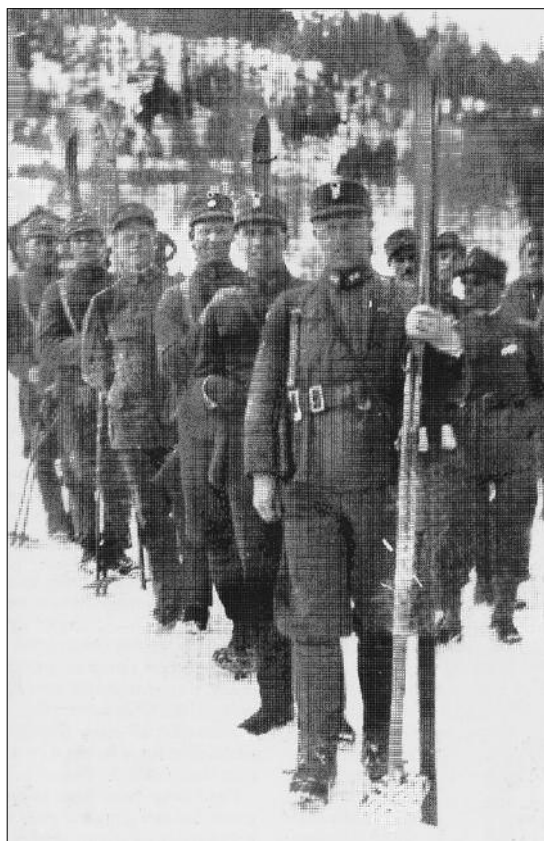
● En del opplysninger har blitt oversendt og tips om aktuelle nettsider.

– Driver med slektsforskning. Har funnet en god del i deres bøker, men jeg ønsker mer opplysninger om foreldrene til min oldefar.

● Richard Fauskrud sendte et utfyllende svar.

– Vi er noen filmstudenter på HiL som skal lage en kortfilm om krigen på Lillehammer. Hvor lå fengslet og hvordan var det innredet?

● Helge I. Rønning laget skisse av rommene som ble sendt til studentene.

Reidar Ødegaard var i sin tid en av distriktets, landets og verdens beste skiløpere. Han var med på laget som fikk gull i patruljeløp under vinterlekene i St. Moritz i Sveits i 1928. Ødegaard fikk også bronse på 18 kilometer langrenn. Her er de fire på gullaget sammen med reservene. Bakerst Ole Stenen, Øyer, og Reidar Ødegaard, Lillehammer. Forrest lederen, Ole Reistad, senere kjent motstandsmann under krigen. Fjerdemann på laget var Leif Skagnæs. Foto fra boka Vintersportsbyen Lillehammer.

Årbok om nær og fjern fortid

Arbeidet med årboka for 2012 til Fåberg og Lillehammer Historielag er godt i gang. Bok nr. 31 vil etter planen komme i begynnelsen av november. Heller ikke i år er det spesiell temabok, men oppvekstår etter krigen vil også denne gang stå sentralt.

– Vi prøver å få skildringer om oppvekst i ulike deler av kommunen og i ulike miljøer, sier Kristian Hosar i redaksjonskomiteen. Denne gang forteller Anne Holbø Wendelbo om barndom i kunstnermiljøet på Lillehammer i 50- og 60-årene, Helmer Johansen forteller om barndom og ungdomsår i Vingrom mens Eldbjørg Brekke skildrer oppveksten i Saksumdalen.

Temaene ellers er varierte og skulle

være noe for enhver smak. Ottar Eide skildrer livet til zoologiprofessor Robert Collett etter at han flyttet til onkelen på Lillehammer i 1850-årene. Collett var sønn av Camilla Wergeland, Henrik Wergelands søster, og ble i tillegg til en fremstående zoolog, vår første kunstfotograf, med en rekke opptak fra Lillehammer og Gudbrandsdalen.

Tidligere fylkesmann Knut Korsæth har to artikler, først minner og vurderinger fra OL-årene. Han tar også for seg de nokså ukjente symbolene på Lillehammers ordførerkjede, som ikke engang kommunens folk var klar over hva sto for. Mona Lie Thommessen forteller videre fra kunstnerlivet i Lillehammer, denne gang tar hun for seg teaterlivet. Jorulf Linberg og Lars Helling skriver om livet i Søre Aal

Mosjonsparti, og ellers er det artikler om Lillehammer-Gjøvik-banen som aldri ble noe av, om kirkehistorie i Fåberg og poststempler i Lillehammer. Ivar Olsen skriver om politimestrene i Lillehammer og lensmennene i Fåberg.

Mangeårig leder av redaksjonskomiteen, Jan Vidar Lie Pedersen, døde tidligere i år, men etterlot seg flere påbegynte artikler. I årboka i år blir hans vandring gjennom Storgata trykket, der han forteller om historien til de mest kjente bygningene, også nord og sør for gågata.

Og enda er det artikler om mange andre temaer, sier Hosar.

Redaksjonskomiteen består av Terje Aspeslåen, Arnfinn Engen, Kristian Hosar, Kirsti Krekling, Helge Rønning og Anne Holbø Wendelbo.

Blant oppvekstartiklene i årboka 2012 er Helmer Johansens erindringer fra Vingrom.

Her er fotballaget fotografert i 1949. Bakerst: Ingar Hagen, Edgar Grønvold, Arnfinn Brusveen, Helmer Johansen, Rolf Brusveen og Terje Myhre.

Foran: Torbjørn Svae, Sverre Brettengen, Gudmund Brusveen, Bjarne Berntsen og Eeven Vottestad. Originalbildet tilhører Helmer Johansen.

Setrene i kommunen er registrert

Ole H. Rønningen er i ferd med å avslutte innsamlingen av historiske opplysninger om setrene i Fåberg Vestfjell og Fåberg Østfjell. Sammen med en gruppe har han samlet et verdifullt materiale som nå skal bearbeides og systemiseres.

Rønningen har store kunnskaper om setrene i kommunen og er svært nøye i sitt arbeid, som har vært tidkrevende. Han

har blant annet reist rundt og fotografert alle setrene fra flere vinkler. Mange av setrene er for lengst tatt ut av drift og flere står og forfaller.

Et spørreskjema ble for en tid tilbake sendt ut til alle setereiere, for at setereierne selv skal besvare skjemaet og gi opplysninger. Hvis noen har glemt å returnere skjemaet, er det fortsatt ikke for sent.

Seminarkvelder på HiL starter igjen til høsten

I november starter onsdagsseminarene på Høyskolen igjen. Programkomiteen er kommet langt med forbedelsene og lover et variert og spennende program.

Seminarene, som holdes i det store auditoriet, har gått i mange år, og forelesningene har som regel samlet mellom 40 og 80 interesserte tilhørere.

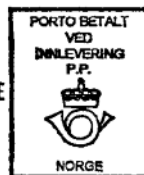
Opplegget er et samarbeid mellom Fåberg og Lillehammer Historielag og Høgskolen i Lillehammer.

I neste "Nytt om Gam-melt" vil dere få oversikt over alle kveldene.

Husk! Onsdagskvelder i vinterhalvåret er det foredrag om vårt nærmiljø.

B

PRIORITAIRE

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag, Postboks 331, 2602 Lillehammer.

post@faberghistorielag.no
www.faberghistorielag.no

Jon Thorsrud har tatt seg av produksjonen.

Møteplasser tema for kulturminnedagene i år

Historielaget har også i år blitt invitert til å delta i idedugnaden for kulturminnedagene mellom 4. – 9. september 2012. Årets tema er møteplasser.

Vi har mange møteplasser gjennom tidene, for eksempel fotballøkkene, ulike St. Hans-lokaliteter, seterløkker, mjølkeramper og bussholdeplasser. I dag har vi fremdeles samfunnshus i frivillig drift, vi har både organiserte og uorganiserte møteplasser. Vi møter folk på korøvelser, til idrettstrening, på nærbutikken, i barnehagen og skolene, på biblioteket osv. Noen av plassene er borte, og nye steder kommer til, for eksempel bilrånerplassen ovenfor biltilsynet

i Nordre Ål. Noen aktiviteter som tidligere var drevet av frivillige, er overtatt av kommunen.

Hva kan du gjøre?

Alle grendelag har hatt sine egne møteplasser. Dersom noen medlemmer av historielaget kunne tenke seg å arrangere et lite lokalt gratis arrangement, gjerne i samarbeid med flere andre i egen grend i denne perioden, bør dette registreres før 1. juli. Dersom du vil gjøre noe, vil vi også bli glade for et lite bilde med litt tekst til *Nytt om Gammelt*.

Les mer om dette på

<http://kulturvern.no/kulturminnedagens-pris/>

Anders Sandvigs hage ved jernbanen var en av Lillehammers møteplasser, iallfall for de kondisjonerte. Dette bildet er fra 1902 og kan være tatt St. Hanskvelden. De navngitte personene er: S. Fougner, frk. Bugge, frk. Julin, fru Lysgaard, fru Offenberg, hr. Grundtvig, fru Uchermann, frk. Bye, fru Agnete Lundgaard, frk. Grønstad, fru Johannessen, hr. Thrane og J. Bøhmer. Foran: Frøken Støren og fru Thrane.

Nytt fra historielaget

Historielaget trenger datainteresserte folk

Vil du bli med i web-komiteen til Fåberg og Lillehammer Historielag? Historielaget trenger folk som har interesse for data og de nye mulighetene dette gir, også for det tradisjonsrike historielaget.

Mandatet blir å utvikle og drifte Historielagets digitale kommunikasjon med hjemmeside og sosiale medier. Det kan også bli snakk om å drive litt opplæring av interesserte.

Vil du bli med, eller kjenner noen, gamle eller unge, som kan og vil bidra, så send noen ord til Thorstein Herne i styret, også gjerne en tipsmail om dette.

Interesserte bes melde seg direkte på mail:

thhern@online.no

Historielaget ønsker innspill og nye ideer

Styret i Historielaget vil gjerne ha ideer fra medlemmene om turer, opplegg, temaer og nye tanker. Send gjerne brev eller e-post, eller ta kontakt med en av styremedlemmene. Også ideer om teamer og artikler i årboka er velkommen – og gjerne ferdige artikler!

Det blir også høsttur i historielaget

I tillegg til Ringsaker-turen, vil historielaget også arrangere en høsttur. Vi har vært så heldige å få Ådne Norheim til å legge opp en tur i vårt nærområde. Norheim har i flere år skrevet om turer i nærmiljøet i Lillehammer Byavis.

Turen vil bli annonsert i GD og Lillehammer byavis i god tid. Bli med på en trivelig vandring på høstparten!